

Ordføreren for Forslagsstillerne (Bojsen): Ved første Behandling af Finansloven ytrede jeg, at det var mine Meningsfællers og mit Ønske at afvente den Udtalelse, der kunde ventes fra Agrarbevægelsen, inden vi fremkom med de Forslag, som vi ellers tilfzigtede. Der foreligger jo endnu ikke noget officielt Referat af de Beslutninger, der desangaaende ere tagne paa Agrarforeningens Møde i Odense forleden, men der foreligger dog tilstrækkelige Oplysninger, til at man kender, hvorpaa Ønskerne gaa ud, og jeg mener ikke, at der er Anledning til længere at tilbageholde de Forslag, som i den Retning alt i længere Tid have været paatænkte, og som naturligvis i forskellige Henseender ere lempede efter de Ønsker og Fordringer, som ere fremkomne. I Spidjen for Agrarernes Ønsker er stillet Forslaget om ved Lovgivningsforanstaltninger at støtte Landbrugets Kreditforhold. Det finder jeg ganske naturligt, netop fordi Landbrugets saa vel som anden fast Ejendoms Klager jo referere sig delvis til Følgerne af Møntforandringen her i Landet. Møntforandringen har maattet navnlig for alle Prioritetshavere virke skadeligt, det er jo alle bekendt; thi det er jo givet, at naar Prioritetsforandringen uden videre overføres fra den gamle Sølv møntfod til Guldmøntfoden, saa maatte ved den Udvikling, som siden er indtraadt, disse Fordringers Værdi stige, medens i alle andre Henseender Prijerne vilde dale, og at det altsaa maatte medføre en Tilbagegang, navnlig for alle dem, der ere Prioritetshavere, er jo indlysende. Jeg har maaste saa meget mere Lov til at gøre denne Betragtning gældende, som jeg ved Møntlovens Vedtagelse i sin Tid gjorde opmærksom paa den Fare, der derved vilde opstaa, men der blev ikke taget Hensyn dertil. Naar der nu bliver Spørgsmaal om, hvad der maatte kunne gøres fra Lovgivningsmagtens Side for at bøde paa denne Virkning, navnlig over for Kreditforholdene, ligger det jo nær at vende tilbage til de Forslag, der desangaaende alt tidligere have været fremsatte, og det er dertil at det første Lovforslag, som jeg skal tillade mig her at indbringe, sigter, nemlig til Genoptagelse af Forslaget om Oprettelsen af en almindelig Hypotekbank. Der tilfzigtes derved, om det er muligt, at opnaa nogen Nedgang i Rentefoden for Prioriteter i faste Ejendomme. Jeg skal straks gøre opmærksom paa, at ligesom den af mig antydede Virkning af Møntforandringen jo rammer alle Prioritetshavere, hvad enten det er Landbrugere eller andre Bestdere af faste Ejendomme,

saa omfatter ogsaa Hypotekbanken Ejendomme af alle Arter, idet den jo nemlig gaar ud paa at være et Samlingspunkt for alle Landets nuværende Kreditforeninger, men den Forventning, der er knyttet til en Hypotekbank, er jo navnlig denne, om det ad denne Vej indirekte kunne naas at faa en Nedgang i Rentefoden; og det vilde jo naas, dersom det lyktes at højne Kursen for Kreditforeningsobligationer. For at opnaa dette, er der i Lovforslaget anvendt to Midler; det ene er dette, at Statskassen overtager en Garanti, en begrænset Statsgaranti for de af denne Hypotekbank udstedte Obligationer. Der var i sin Tid noget delte Meninger om, hvor vidt man skulde blive staaende ved et Beløb af 10 Millioner eller forøge det til et Beløb af 15 Millioner. Jeg tror, at man i den Henseende ikke behøver at have store Betænkkeligheder; thi lige saa vist som jeg antager, at en saadan begrænset Statsgaranti vil have Betydning for at støtte Kursen paa disse Obligationer, lige saa vist kan man gaa ud fra, at det ikke bethyder nogen reel Risiko for Statskassen; thi den Sikkerhed, som ligger i samtlige vore Kreditforeninger, vil sikkert være saa stor, at det næppe vil kunne tænkes muligt, at en saadan Statsgaranti nogen Sinde vilde blive virksom. For saa vidt tror jeg ikke en Gang, der vilde være stort risikeret ved at overtage en almindelig Garanti for samtlige Forpligtelser, men vi ere som sagt bleve staaende ved et saadant begrænset Beløb. Forslaget er derfor i alt væsentligt overensstemmende med det Forslag om en Hypotekbank, som i sin Tid blev indstillet af et Udvalgs Flertal her til Vedtagelse, idet jeg dog skal gøre opmærksom paa, at vi have søgt at komme forbi et af de Uenighedspunkter, som den Gang hindrede Lovens Gennemførelse, nemlig Spørgsmaalet om, hvorledes denne Fond paa 10 eller 15 Millioner skal tilvejebringes. Jeg tror, at man ikke behøver at strides om, hvorvidt disse Obligationer skulle tages af Statens Beholdninger eller udstedes ved et nyt Laan; thi det er jo fuldstændig nok blot at udtale dette, at Staten overtager Garantien for Bankens Forpligtelser inden for det og det Beløbs Grænser. Først altsaa, naar der bliver Spørgsmaal om Effektiviteten af denne Garanti, rejses Spørgsmaalet om, hvorledes Pengene skulle tilvejebringes; det vil man sikkerlig nok saa kunne blive enig om. Det var altsaa det første Forslag, som gaar ud paa at genoptage dette for saa vidt gamle, bekendte Forslag; jeg skal anbefale det til Tingets Velvilje.